

DET KONGELEGE
KOMMUNAL- OG REGIONALDEPARTEMENT
Statsråden

SIVA - Selskapet for industrivekst SF
Postboks 1253, Pirsenteret

7462 TRONDHEIM

Dykkar ref

Vår ref
07/52-1 HMJ

Dato

25 JAN 2008

**Statsbudsjett 2008 - Kap. 552, post 72 Nasjonale tiltak for regional utvikling:
Program og satsingar i regi av SIVA - Oppdragsbrev**

1. Innleiing

Kommunal- og regionaldepartementet syner til St.prp. nr. 1 (2007-2008) for departementet, Budsjett-innst. S. nr. 5 (2007-2008) og til orienteringsbrev datert 5.10.2007. I dette oppdragsbrevet gjev departementet rammene til SIVA over kap. 552, post 72. Brevet inneheld også presiseringar i høve til dei dokumenta som er nemnde over.

Tabell 1. Oversikt over midlar som vert stilt til disposisjon for verksemda til SIVA i 2008.

Kap.	Post	Namn	Beløp i 1 000 kr
552	72	Nasjonale tiltak for regional utvikling	69 500

Samla løyving på kap. 552, post 72 er 384,5 mill. kr. Av desse vert 69,5 mill. kr stilte til rådvelde for SIVA. Vedlegg 1 inneheld ei oversikt over fordelinga av posten mellom alle verkemiddelaktørar og Kommunal- og regionaldepartementet. Løyvinga skal disponerast i samsvar med Reglementet for økonomistyring i staten.

2. Overordna distrikts- og regionalpolitiske mål

Statsbudsjettet tek m.a. utgangspunkt i distrikts- og regionalmeldinga St.meld. nr. 21 (2005-2006) *Hjarte for heile landet. Om distrikts- og regionalpolitikken*, som er ei oppfølging av Soria Moria-erklæringa. Regjeringa vil leggja til rette for at alle skal ha fridom til å busetja seg der dei ønskjer, og å utløysa verdiskapingspotensialet i alle delar av landet. For å nå desse måla, er det viktig å fremja utvikling av arbeidsplassar, gode tenestetilbod og attraktive stader i alle delar av landet. Statleg innsats på mange

politikkområde er viktig for å nå måla i distrikts- og regionalpolitikken. Regjeringa har i statsbudsjetta for 2006-2008 lagt stor vekt på auka midlar til lokal velferd gjennom kommunesektoren, og til samferdsle gjennom både transportinfrastruktur og breiband. Dette, og gjeninnføringa av differensiert arbeidsgivaravgift frå 1. januar 2007, er svært viktige element i regjeringa si oppfølging av det distriktpolitiske løftet og har mykje å seia for å kunna nå distrikts- og regionalpolitiske mål.

Dei distrikts- og regionalpolitiske verkemidla under programområde 13.50 skal styrkja grunnlaget for busetjing og verdiskaping tilpassa regionale utfordringar. Midlane skal i all hovudsak brukast innanfor det distriktpolitiske verkeområdet. Evna til omstilling, innovasjon og entreprenørskap blir stadig viktigare i ein situasjon der konkurransen over landegrensene aukar. Regjeringa legg stor vekt på at verkemidla medverkar til gode omstillings- og utviklingsprosessar i bedrifter, næringsmiljø og i område med særlege utfordringar.

Regjeringa legg vekt på at SIVA, i forvaltninga av dei næringsretta verkemidla, medverkar til å byggja ned eventuelle barrierar for unge, kvinner og innvandrarar. Betre høv til entreprenørskap blant kvinner og unge vil leggja til rette for å skapa eigne lønsame arbeidsplassar nær heimstaden. Dette kan styrkja den lokale arbeidsmarknaden, næringsmiljøet og busetjinga i distrikta.

3. Mål for SIVA

SIVA skal bidra til innovasjon og næringsutvikling gjennom eigedomsverksemd og utvikling av sterke regionale innovasjons- og verdiskapingsmiljø i alle delar av landet. SIVA har eit særleg ansvar for å medverka til å fremja vekstkrafta i distrikta, jf. SIVA sine vedtekter av 30.5.2007.

Midlane til SIVA over kap. 552, post 72 skal generelt nyttast på område og satsingar der det er føremålstenleg med overordna, nasjonal koordinering. Det gjeld særleg der nasjonale fellesløysingar for regional utvikling vil vera kostnadseffektivt, for utvikling av nye verkemiddel og arbeidsmetodar og for spreining av kunnskap og erfaringar. Midlane skal i hovudsak nyttast innanfor verkeområdet for dei distriktpolitiske verkemidla. Bruk av midlar utanfor verkeområdet må ha ei særskild grunngjeving og må sjåast i samanheng med målet om å utvikla vekstkraftige regionar, jf. retningslinene for posten (vedlegg 4). Retningslinene finst også på www.regionalpolitikk.no. I høve til i fjor er det gjort nokre endringar i retningslinene under pkt 7. Kunngjering, og i vedlegg 3 til retningslinene. Vedlegg 2 til retningslinene, Offentleg støtte - støttereclar og støtteintensitetar for støtte til enkeltverksemdar, er også oppdaterte i høve til endringar i ESA sine retningsliner for offentlig støtte.

Kommunal- og regionaldepartementet har konkretisert ein heilskepleg målstruktur for dei distrikts- og regionalpolitiske verkemidla på budsjettet til Kommunal- og regionaldepartementet, programkategori 13.50. Målstrukturen skal vera dekkjande for

alle tiltak det er aktuelt å bruke dei økonomiske midlane til, og er grunnlaget for registrerings- og rapporteringssystemet til departementet. Programma i SIVA høyrer inn under hovudmål 1 i denne målstrukturen og fordeler seg vidare på to arbeidsmål, jf. tabell 2.

Tabell 2. Samanheng mellom arbeidsmål og program under SIVA med ei samla økonomisk ramme på 65,9 mill. kr i 2008.

Hovudmål 1: Auka verdiskaping, sysselsetjing og internasjonalt konkurransedyktig næringsliv gjennom næringsutvikling, innovasjon og entreprenørskap, geografisk differensiert og i hovudsak innanfor det distriktspolitiske verkeområdet.	Program	2008
Arbeidsmål 1.1 Styrkt næringsmiljø: Utvikla lokale og regionale næringsmiljø og innovasjonssystem som gjev betre vilkår for innovasjonsbasert verdiskaping. Innsatsen vert tilpassa regionale utfordringar.	Næringshageprogrammet	25,5
	FoU-inkubatorprogrammet	15,0
	Kultur/næring – kulturinkubator	4,0
	Regionalisering og nettverk m. v.	3,0
Arbeidsmål 1.3 Entreprenørskap: Auka omfanget av lønsame etableringar. Innsatsen vert tilpassa regionale utfordringar.	Kvinnelige gründerar i næringshagane	5,0
	Kvinnesatsing i FoU-inkubatorprogrammet	3,0
	Industri-inkubatorar m.m.	14,0

Nedanfor følgjer konkretisering for bruken av midlane på utvalde tema innanfor kvart arbeidsmål. Vi syner elles til planane for dei enkelte programma når det gjeld mål og forventa resultat av innsatsen.

Arbeidsmål 1.1.

Næringshageprogrammet. Ramma til næringshagane er vidareført frå 2007- nivået. Løyvinga skal nyttast til drifta av næringshageprogrammet i samsvar med godkjente planar, og med føresetnadene som vart gjevne i oppdragsbrev for 2006 og 2007. Løyvinga kan og nyttast til oppretting av underavdelingar (noder) under etablerte næringshagar der dette kan vere meir føremålstenleg enn å opprette heilt nye hagar. Innanfor løyvinga for 2008 skal det setjast av midlar til ei ekstern evaluering av næringshagesatsinga (sjå eige avsnitt under punkt 5).

FoU-inkubatorprogrammet (tidlegare Inkubatorprogrammet). FoU-inkubatorprogrammet får ei løyving på 15 mill. kr for 2008. Løyvinga skal rettast mot inkubatormiljøa utanfor universitetsstadene. SIVA skal utvikla distribuerte inkubatorløysningar for å skapa tilvekst av bedrifter med vekstpotensial i mindre sentrale deler av landet, i hovudsak

innanfor det distriktpolitiske verkeområdet. Departementet føreset at programmet er med og styrker innovasjonstakta i Nord-Noreg og til å realisere regjeringa sin Nordområdestrategi.

Departementet har sett mål om 15 pst. kvinnedel i FoU-inkubatorprogrammet i 2008 ut frå nye rapporteringsindikatorar for kvinnedel som SIVA har utvikla. Departementet ventar at SIVA kjem tilbake med ein opptrappingsplan for å nå målet om 40 pst. samla kvinnedel innan 2013 i forbindelse med arbeidet med måltal som skal gjerast innan 1. november 2008. Sjå elles avsnittet om kvinnesatsing i FoU-inkubatorprogrammet under og rapporteringskalenderen i vedlegg 3.

Kultur/næring – kulturinkubator. Departementet vil auka løyvinga til SIVA si satsing på kultur og næring til 4 mill. kr i 2008. Midla skal m.a. nyttast til vidare utprøving av grunnlaget for og ev. oppstart av eit kulturinkubatorprogram innanfor det distriktpolitiske verkeområdet, basert på erfaringar frå forprosjektet "Nasjonalt Kulturinkubatornettverk." SIVA skal innan 1. august 2008 gje tilråding til departementet om grunnlaget for å gå vidare både med dette og med heile eller delar av piloten "Bukkerittet." Endeleg vedtak om igangsetting og innretting skal skje i samråd med departementet.

Regionalisering og nettverk. Midlane skal gå til SIVA sine innovasjonsaktivitetar i dei enkelte regionar, til samhandling mellom ulike innovasjonsselskap og til SIVA si rolle som pådrivar i regional og nasjonal verdiskaping. Innanfor ramma føreset departementet auka fokus på utvikling av regionale innovasjonsselskap. I særskilte tilfelle vil det vera nødvendig å gi støtte til enkelttiltak for å sikra ei god utvikling av innovasjonsarbeidet i område med spesielle utfordringar.

Arbeidsmål 1.3

Kvinnelege gründerar i næringshagane – Kvinneinnovasjon. Ramma for 2007 er vidareført i 2008. Målet med midlane er å bidra til fleire kvinnelege gründerar og fleire kvinner i næringshagane, jf. mål om 40 pst. kvinnelege tilsette i næringshagane frå og med 2008. Dette er i utgangspunktet ei tre-årig satsing med siste løyving i 2008. Departementet ber om at SIVA gjer ei utvida rapportering av satsinga som leggjast ved halvårsrapporten for SIVA pr. 20 august 2008. Dette vil danna grunnlag for vurdering av ev. vidareføring av satsinga.

Kvinnesatsing i Fou-inkubatorprogrammet. Departementet gjer 3 mill. kr til ei eiga kvinnesatsing i FoU-inkubatorane som skal bidra til å auka delen kvinner i FoU-inkubatorprogrammet, jf. mål om 40 pst. kvinnedel innan 2013, samt bidra til fleire kvinnelege entreprenørar. Departementet ønskjer snarleg og tett dialog med SIVA i samband med vidare konkretiseringar av programmet og iverksetjing av det.

Industri-inkubator m.m. Løyvinga skal brukast til vidareføring av industri-inkubatorprogrammet i samsvar med tidlegare føringar og rammes. Innanfor ramma er det øyremerkt inntil 2,7 mill. kr til saman til industri-inkubatorane i Harstad og Hammerfest.

Departementet gjer opning for å gje støtte til vidare utvikling av SPINNY-konseptet, jf. innsendt prosjektforslag (av 30.3.2007), innanfor løyvinga til industri-inkubatorar. Departementet ber SIVA vurdere grunnlaget for nye industri-inkubatorar opp mot igangsetting av fleire forsøk/vidare utvikling av SPINNY i forhold til SIVA sine overordna mål innanfor distrikts- og regionalpolitikken. Departementet ber om å verta halde orientert om resultatet av desse vurderingane før endeleg iverksetting av prosjekt vert gjennomført.

4. Orienteringar frå departementet

Kvinner som målgruppe

Regjeringa vil prioritera å fremma entreprenørskap blant kvinner og vil lansera en eigen handlingsplan for dette i 2008. Målet er at vesentleg fleire kvinner skal verta entreprenørar. Ambisjonen er at kvinnedelen blant nye entreprenørar skal verta minst 40 pst. innan 2013. Departementet ber SIVA setja måltal for alle relevante program som kan medverka til at delen kvinner blant nye entreprenørar vert 40 pst. seinast i 2013.

Verkemeddelaktørane skal gjennom si forvaltning av dei midlane som vert stilte til rådvelde frå departementet, arbeida for å fremja likestilling mellom kjønna. I dag mottek menn, direkte eller indirekte, ein større del av stønaden enn kvinner. Departementet ber difor SIVA prioritera kvinner som målgruppe og arbeida for ein vesentleg auka i kvinnedelen innanfor aktuelle program og tenester. Departementet ber også verkemiddelapparatet på eigna måte å arbeida for å auka kvinnedelen i styrer og leiing for verksemdar som mottek stønad.

Departementet ber vidare verkemiddelapparatet om å framskaffa kjønnsdelt statistikk og rapportera på utviklinga av kvinnedelen for dei aktuelle programma og tenestene.

Kommunal- og regionaldepartementet legg opp til at 40 pst. av dei næringsretta verkemidla under departementet skal treffa kvinner innan 2013. Departementet ber verkemiddelapparatet om i 2008 å utvikla måltal for kvinnedel i dei programma som ikkje har måltal, i samarbeid med Kommunal- og regionaldepartementet, innan 1 november 2008. Dette med sikte på å få dei innarbeidd i oppdragsbrevet for 2009. I tillegg skal SIVA utarbeida ein opptrappingsplan slik at 40 pst. av dei næringsretta verkemidla treff kvinner i 2013, mellom anna for å medverke til målet om 40 pst. kvinnedel mellom nye entreprenørar i 2013.

Innovasjon i Nord-Noreg/Nordområdestrategien

Departementet legg opp til ein særskilt innsats i Nord-Noreg på 10 mill. kr i 2008 for å stø opp under nordområdestrategien til regjeringa. Midlane skal nyttast til å styrkja det innovasjonsretta arbeidet i landsdelen, m.a. med vekt på regionale næringsklyngjer med stort innovasjonsfokus, nye kunnskapsintensive næringar knytte til regionale fortrinn og styrking av entreprenørskap. Særleg gjeld dette fellessatsingar innanfor olje og gass og reiselivsnæringane.

Midlane kan nyttast til prosjekt i regi av mellom anna Innovasjon Noreg, SIVA og Noregs forskingsråd. Departementet vil fordela midlane etter dialog med og innspel frå verkemiddelaktørane og fylkeskommunane i Nord-Noreg. Departementet legg i den samanhengen vekt på at denne særskilte innsatsen skal sjåast i samanheng med programverksemda under verkemiddelaktørane og dei desentraliserte verkemidla over kap. 551, post 60 og 61 i Nord-Noreg.

Samarbeid

SIVA skal vidareføre det gode samarbeidet mellom dei tre verkemiddelaktørane, og spesielt i høve til dei felles programsatsingane (til døme NCE-programmet). Departementet ber også om at det forsterka analysesamarbeidet blir vidareført. Dette er viktig for at verkemiddelaktørane skal fungera godt som premissleverandør for departementa.

Tilhøvet til fylkeskommunane som regional utviklingsaktør

Departementet forventar at SIVA har eit aktivt tilhøve til fylkeskommunen som regional utviklingsaktør og partnerskapsarbeidet på regionalt nivå i samband med etablering og utvikling av program finansiert over kap. 552, post 72. SIVA kan også spela ei viktig rolle i å medverka til utvikling av regionale program for næringsutvikling og innovasjon, mellom anna knytt til omstillingsprosessar i fylka. Slike program kan verta finansierte med utviklingsmidlar over kap. 551, post 60 Tilskot til fylkeskommunar for regional utvikling, og med midlar som er sette av over kap. 551, post 61 Næringsretta midlar til regional utvikling, kompensasjon for auka arbeidsgjevaravgift. I denne samanhengen er både formidling av erfaringar og metodar frå nasjonale program og spleiselag mellom nasjonale og regionale midlar aktuelt. Fylkesfordelinga av 60-posten går fram av vedlegg 2. Departementet vil senda ei oversikt over fylkesfordelinga av 61- posten i eit eget brev.

Skatteplikt

Departementet gjer merksam på at enkelte former for bedriftsstøtte er skattepliktige, jf. Skatteloven § 5-30. Dette gjeld mellom anna transportstøtte, opplæringstilskot og andre tilskot som reduserar driftskostnadane. Investeringstilskot som er gjeve i tråd med Forskrift om geografisk verkeområde og bruk av dei regional- og distriktpolitiske virkemidla er ikkje skattepliktige i det distriktpolitiske verkeområdet, jf. Skattelovens § 5-31 a. Vi syner til retningslinene for kap. 551, postane 60 og 61, Del I punkt 5.

Departementet ber om at SIVA opplyser i tilskotsbrevne sine om midla er skattepliktige eller ikkje.

Forvaltningsreforma

Det vil som kjent verta gjennomført ei forvaltningsreform frå 1.1.2010, jf. St.meld. nr. 12 (2006-2007). Eit høyringsnotat med konkretisering av dei oppgåvene som vert varsla i St.meld. nr. 12., vil etter planen verta sendt ut om kort tid. Reforma er viktig for både fylkeskommunane og dei nasjonale verkemiddelaktørane. Forvaltningsreforma vil vera eit naturleg tema på mange av dei møteplassane departementet har med verkemiddelaktørane. Oppdatert informasjon vert gjeve på www.regjeringen.no/krd.

Notifisering

I 2007 kom det nye EU/EØS-retningsliner for offentleg støtte til forskning utvikling og innovasjon. Retningslinene klargjer kva for grenser som finst i høve til offentleg støtte til verkemiddel som til dømes næringshagar og inkubatorar. Kommunal- og regionaldepartementet gjer merksam på at SIVA sine verkemiddel skal notifiserast for godkjenning av ESA etter desse retningslinene.

5. Årleg rapportering og oppfølging av midlane under kap. 552, post 72 og delar av kap. 551, post 60

Overføring av midlar

Kommunal- og regionaldepartementet vil overføra rammene til dei tre nasjonale verkemiddelaktørane i like store delar tre gonger i året: I februar, juni og oktober. Departementet vil overføra midlane til same konto som i 2007 med mindre vi får annan beskjed.

Rekneskap og løyvingskontroll

Det skal førast eigen rekneskap for bruken av midlane. Rekneskapen skal førast slik at det alltid går fram kva aktørar og kva prosjekt som har fått midlar og kor mykje. Både departementet og Riksrevisjonen kan be om innsyn i bruken av midlane.

Rapportering

Departementet synar til vedlegg 3 (rapporteringskalender) for fristar. Departementet ber om at årsrapporten frå SIVA inneheld vurderingar av måloppnåing for midlar frå Kommunal- og regionaldepartementet og fylkeskommunane innanfor arbeidsmåla under departementet sitt hovudmål 1.

Departementet syner til rapporteringssystemet for Programkategori 13.50 frå 1. januar 2006. Systemet er det siste året forenkla og etter dialog med SIVA vil dette verta ettersendt i januar/februar. Departementet ber SIVA oversende elektronisk ei samanstilling av informasjonen etter det forenkla rapporteringssystemet i samband med årsrapporteringa.

SIVA skal underretta Kommunal- og regionaldepartementet om vesentlege avvik frå vedtekne planar eller oppdragsbrev straks verksemda får kjennskap til slike. I denne samanhengen bør SIVA også vurderer om omdisponeringa vil ha verknad for profilering av departementet.

Frå og med 2008 skal SIVA rapportera på kvinne del i alle programma, ut frå fastsette indikatorar.

Styringsdialog knytt til kap. 552, post 72

Departementet vidarefører styringsdialogen i form av to styringsmøte i 2008. Det første møtet er sett til 4. juni 2008 og skal i hovudsak handla om:

- Rapportering for føregåande år.
- Forslag om vidareføring, oppskalering, nedskalering eller utfasing av program i 2009. Forslaget skal vera grunngeve ut frå korleis programmet kan medverka til å nå dei distrikts- og regionalpolitiske måla til departementet. Forslaget skal også synleggjera konsekvensar og prioriteringar ved uendra, auka eller reduserte rammer.

Møtet om hausten skal i hovudsak omhandla:

- Statusrapport: SIVA skal gjera munnleg greie for gjennomførte tiltak og bruk av midlane i samsvar med dette brevet.
- Budsjettet for år 2009 med utgangspunkt i målstrukturen til Kommunal- og regionaldepartementet.
- Budsjettinnspel for år 2010 med utgangspunkt i målstrukturen til Kommunal- og regionaldepartementet.

Evalueringar

Det er viktig at verkemiddelaktørane gjennomfører evalueringar av satsingar og program finansiert av midlar frå kap. 552, post 72 i kontakt med departementet. Kravet til evalueringar er forankra i økonomireglementet (§ 16) og er ein viktig del av arbeidet med å korrigera innretning og omfang m. v. på tiltaka. Kommunal- og regionaldepartementet ber om å verta involvert tidleg i prosessen, for å kunna delta i utforminga av evalueringane og/eller sitja i referansegruppe. Departementet ber vidare om å verta informert om hovudresultat frå evalueringane og korleis SIVA vurderer dei og planlegg å følgja dei opp.

Evaluering av Næringshageprogrammet

Innanfor ramma for 2008 til næringshageprogrammet skal det avsettast midlar til ei ekstern evaluering av programmet, som skal vera ferdigstilt pr. 1. september 2008. Departementet føreset at evalueringa også omhandlar satsinga på kvinner.

Følgjeevaluering av FoU-inkubatorprogrammet

Løyvinga til FoU-inkubatorprogrammet skal også dekkja departementet sin del av følgjeevalueringa av programmet, som skal vera ferdigstilt i januar 2009. Nærings- og

handelsdepartementet og Kommunal- og regionaldepartementet vil koma tilbake til spørsmålet om ei eiga effektevaluering av programmet

Evaluering av Industri-inkubatorprogrammet

Innanfor ramma for 2008 til industri-inkubatorprogrammet skal det avsettast midlar til ei ekstern evaluering som skal vera ferdigstilt pr. 1 september 2008. Departementet føreset at evalueringa og omhandlar satsinga på kvinner.

Kommunikasjon

Kommunal- og regionaldepartementet ønskjer å leggja auka vekt på kommunikasjonsarbeid, m.a. gjennom meir synleggjering av gode eksempel i distrikts- og regionalpolitikken. Kommunal og regionaldepartementet meiner at både departementet og SIVA har nytte av kommunikasjonsarbeid, og ønskjer at verkemiddelaktørane skal vera aktive i å gjera bruken og resultata av dei distrikts- og regionalpolitiske verkemidla over departementet sitt budsjettområde meir synlege. Det er i stor grad verkemiddelaktørane, saman med fylkeskommunane, som gjennomfører distrikts- og regionalpolitikken i praksis, og som dermed best kan synleggjera gode døme på kva midlane vert nytta til. Vi ber om at SIVA arbeider meir systematisk med å visa fram bruken av midlane i media. SIVA bør ha jamleg kontakt med kommunikasjonsseininga i departementet for å sjå på eventuell koordinering og medverknad frå departementet si side. I tillegg bør SIVA ha rutinar for straks å varsle departementet når verksemda får kjennskap til saker som kan verta kontroversielle i media.

Med helsing

Magnhild Meltveit Kleppa

Vedlegg

1. Rammefordeling programkategori 13.50
2. Fylkesfordeling av midlar over kap. 551, post 60
3. Rapporteringsskalender
4. Retningsliner for kap. 552, post 72 med tre vedlegg
5. Retningsliner for kap. 551, postane 60 og 61 med tre vedlegg

Kopi til:

Innovasjon Noreg Hovudkontor
Noregs forskingsråd
Nærings- og handelsdepartementet
Plan- og administrasjonsavdelinga
Riksrevisjonen